

Instytut Socjologii Uniwersytetu Śląskiego
Sekcja Socjologii Etniczności
Oddział Katowicki Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

PROGRAM

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

KRAJOBRAZY PAMIĘCI W KONTEKSTACH SPOŁECZNYCH I KULTUROWYCH

23-24 LISTOPADA 2017 CENTRUM INFORMACJI NAUKOWEJ I BIBLIOTEKA AKADEMICKA UL. BANKOWA 11A KATOWICE

22 LISTOPADA / ŚRODA

Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, ul. Koszarowa 19, p. III
Galeria Eksperymentu Intermedialnego Lab 303

- 18.00 Wernisaż wystawy *Krajobrazy Pamięci*
uczestnicy: Laura Birnbach, Marta Czarnecka, Małgorzata Futkowska,
Antonina Konopelska, Monika Panek, Hanna Rozpara,
Ewa Szyman, Łukasz Zaręba, Jakub Zdejszy

23 LISTOPADA / CZWARTEK

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka
(Sala Konferencyjna – parter)

- 8.30-9.00 Rejestracja uczestników
9.00-9.30 Powitanie i otwarcie konferencji
- Organizatorzy Konferencji: dr Bożena Pactwa i dr hab. Marek Dziewierski
 - JM Rektor Uniwersytetu Śląskiego prof. zw. dr hab. Andrzej Kowalczyk
 - Dziekan Wydziału Nauk Społecznych prof. UŚ dr hab. Kazimierz Miroszewski
 - Dyrektor Instytutu Socjologii prof. UŚ dr hab. Tomasz Nawrocki
 - Przewodniczący Oddziału Katowickiego PTS prof. UŚ dr hab. Adam Bartoszek
 - V-ce przewodnicząca Sekcji Socjologii Etniczności PTS dr Bożena Pactwa

SESJA PLENARNA

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka
(Sala Konferencyjna - parter)

Przewodniczy prof. UŚ dr hab. Tomasz Nawrocki (Uniwersytet Śląski)

- 9.30-9.50 prof. Uł. Kaja Kaźmierska (Uniwersytet Łódzki)
Pamięć komunikacyjna a kulturowa - w perspektywie współczesnej zmiany pokoleniowej i kulturowej
- 9.50-10.10 prof. dr hab. Kazimiera Wódcz (Uniwersytet Śląski), dr Monika Gnieciak (Uniwersytet Śląski)
Krajobraz wspomnień: procesy restrukturyzacji a pamięć zbiorowa mieszkańców będązińskich i rudzkich osiedli postprzemysłowych
- 10.10-10.30 dr hab. Małgorzata Głowacka-Grajper (Uniwersytet Warszawski)
Ziemia święta, ziemia terroru. Przestrzenie pamięci na Wyspach Sołowieckich (północna Rosja)
- 10.30-10.50 dr Małgorzata Budyta-Budzyńska (Collegium Civitas)
Dolina Thingvellir jako miejsce historyczne i symbol islandzkiej tożsamości narodowej
- 10.50-11.10 dr hab. Anna Weronika Brzezińska (Uniwersytet Adama Mickiewicza)
prof. UAM dr hab. Małgorzata Fabiszak (Uniwersytet Adama Mickiewicza)
Integracja czy zatarcie warstw pamięci? Tablice (nie)pamięci w krajobrazie miejskim Poznania
- 11.10-11.30 Dyskusja
- 11.30-12.00 PRZERWA KAWOWA

12.00-14.00 OBRADY W SEKCJACH TEMATYCZNYCH

Sekcja tematyczna *Krajobraz kulturowy w procesie przemian, cz.1* (Sala Konferencyjna – parter)

- 12.00-12.20 Przewodniczy dr hab. Marek Dziewierski (Uniwersytet Śląski)
prof. AGH, dr hab. Maria Szymeja (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie)
Czy to jeszcze Śląsk? Granice regionu w świadomości mieszkańców
- 12.20-12.40 dr Agata Gajdek (Uniwersytet Rzeszowski), dr Dominik Porczyński (Uniwersytet Rzeszowski)
Fantomowe granice w krajobrazie „małych ojczyzn”
- 12.40-13.00 dr Wojciech Bedyński (Uniwersytet Warszawski)
Tranzycja krajobrazu. Przykład Mazur po 1945 roku
- 13.00-13.20 mgr Anna Majewska (Uniwersytet Łódzki)
Pamięć krajobrazu pogranicza na przykładzie zanikłych jednostek osadniczych południowej części powiatu piskiego w województwie warmińsko-mazurskim
- 13.20-14.00 Dyskusja

Sekcja tematyczna *Wschodnie narracje pamięci* (Sala Dydaktyczna – parter)

- 12.00-12.20 Przewodniczy prof. UŚ dr hab. Adam Bartoszek
dr Aleksandra Synowiec (Politechnika Śląska)
Pamięć socjalizmu i ZSRR w ukraińskich dyskursach kulturowych
- 12.20-12.40 dr Marta Cobel-Tokarska (Akademia Pedagogiki Specjalnej)
Krajobraz kulturowy Europy Środkowej według Ziemowita Szczerka - to, co pamiętane i to, co zapomniane
- 12.40-13.00 lic. Marcin Skupiński (Uniwersytet Warszawski)
Krajobrazy „złej zmiany” w ukraińskich Karpatach: transformacja i kryzys od hali fabrycznej po poloniny
- 13.00-13.20 mgr Maria Erdman (Uniwersytet Warszawski)
Pamięć Polaków w Donbasie o wspólnym pochodzeniu
- 13.20-14.00 Dyskusja

Sekcja tematyczna *Formy instytucjonalizacji pamięci* (Sala Seminaryjna – II piętro)

- 12.00-12.20 Przewodniczy dr hab. Anna Weronika Brzezińska (Uniwersytet Adama Mickiewicza)
dr hab. Magdalena Ziółkowska-Kuflńska (Uniwersytet Adama Mickiewicza)
Muzea tauromachiczne jako miejsca pamięci o corridie de toros
- 12.20-12.40 dr Magdalena Sacha (Uniwersytet Gdański)
Muzealne „Kresoprzestrzenie” w praktyce wystawienniczej na tzw. Ziemiach Odzyskanych

- 12.40-13.00 dr Joanna Kubicka (Uniwersytet Warszawski)
Muzea performatywne. Dziedzictwo lokalne w działaniach społecznych i artystycznych
- 13.00-13.20 dr Marcin Owiński (Muzeum Stutthof)
Miejsce pamięci i badanie historii lokalnej -doświadczenia Muzeum Stutthof
- 13.20-13.40 dr Małgorzata Litwinowicz (Uniwersytet Warszawski)
Obcość dziedzictwa. Miejsca historii cywilizacyjnej w krajobrazie polskiej pamięci
- 13.40-14.00 Dyskusja
- 14.00-14.40 LUNCH

14.40-16.40 OBRADY W SEKCJACH TEMATYCZNYCH

Sekcja tematyczna *Krajobraz kulturowy w procesie przemian, cz.2* (Sala Konferencyjna – parter)

Przewodniczy prof. AGH, dr hab. Maria Szmaja (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie)

- 14.40-15.00 dr Łucja Kapralaska (Akademia Górniczo-Hutnicza)
Kresonostalgia- krajobraz, pamięć, postpamięć
- 15.00-15.20 dr Elżbieta Opiłowska (Uniwersytet Wrocławski)
Przemiany pamięci zbiorowej w miastach pogranicza polsko-niemieckiego
- 15.20-15.40 mgr Izabela Terela (Uniwersytet Łódzki)
Krajobraz kulturowy a pamięć o gettach prowincjonalnych w Kraju Warty
- 15.40-16.00 mgr Krzysztof Wirkus (Instytut Kaszubski Gdańsk)
*Obrazy przestrzeni opuszczonej a tożsamość we wspomnieniach kaszubskich
Aussiedlerów. Z badań nad pamięcią kulturową*
- 16.00-16.40 Dyskusja

Sekcja tematyczna *Pamięć zbiorowa - polityka historyczna- edukacja* (Sala Dydaktyczna – parter)

Przewodniczy dr Justyna Kijonka (Uniwersytet Śląski)

- 14.40-15.00 prof. PRz dr hab. Eugeniusz Moczuk
Polityka historyczna państwa a kwestia pomników z przeszłości w opiniach studentów uczelni wyższych
- 15.00-15.20 mgr Joanna Mieszczczyńska (Muzeum Polin)
Edukacja w miejscach pamięci
- 15.20-15.40 mgr Wiesław Setlak (Uniwersytet Rzeszowski)
*Przywrócić pamięć. O potencjale edukacyjnym miejsc upamiętnienia
na przykładzie projektu pedagogicznego Małgorzaty Zawadzkiej*
- 15.40-16.00 mgr Kinga Białek (Szkoła Edukacji Polsko-Amerykańskiej fundacji Wolności
i Uniwersytetu Warszawskiego)
Doświadczenie przeszłości. Edukacyjne aspekty wystawy w Muzeum Historii Jesziwy Lubelskiej
- 16.00-16.40 Dyskusja

Sekcja tematyczna *Działania na rzecz pamięci*
(Sala Seminaryjna – II piętro)

- 14.40-15.00 Przewodniczy dr Bożena Pactwa (Uniwersytet Śląski)
dr hab. Tomasz Sahaj (Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu)
Ożywianie miejsc martyrologii na przykładzie Poznania. Rekreacja - sport - turystyka
- 15.00-15.20 mgr Karolina Dziubata
Kto pamięta o dziedzictwie? Działania na rzecz niematerialnego dziedzictwa kulturowego w Sławsku Wielkim i Przyprostni
- 15.20-15.40 mgr Katarzyna Grzybowska (Uniwersytet Jagielloński)
Przyroda w służbie pamięci. O niezrealizowanych projektach opracowania terenu dawnego KL Płaszów
- 15.40-16.00 mgr Kamil Karski (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa)
Autentyzm „skażonych krajobrazów”. Badania archeologiczne terenu dawnego KL Płaszów jako przykład roli archeologii w badaniu historii XX w.
- 16.00-16.20 mgr Kamila Biedrońska (Uniwersytet Jagielloński)
Opuszczone miejsca w przestrzeni miejskiej - przyczynek do antropologii pustki
- 16.20-16.40 Dyskusja
- 16.45 WYJŚCIE DO MUZEUM ŚLĄSKIEGO
- 17.00-19.00 WIZYTA W MUZEUM ŚLĄSKIM
- 19.30 UROCZYSTA KOLACJA W RESTAURACJI METROPOLIA (HOTEL KATOWICE)

24 LISTOPADA / PIĄTEK

9.30-11.30 OBRADY W SEKCJACH TEMATYCZNYCH

Sekcja tematyczna *Pamięć a sztuka, cz. 1*
(Sala Konferencyjna – parter)

- 9.30-9.50 Przewodniczy dr Łukasz Trembaczowski (Uniwersytet Śląski)
dr Karolina Golinowska (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)
Polityczne wymiary muzyki
- 9.50-10.10 Zuzanna Kiwerska (Uniwersytet Warszawski)
Analiza semiotyczna przedstawień graficznych fasady Willi Jasny Dom
- 10.10-10.30 mgr Anna Syska (Regionalny Instytut Kultury w Katowicach)
Architektura jako nośnik pamięci. Przypadek Katowic
- 10.30-10.50 mgr Laura Birnbach (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)
Sztuka jako nośnik pamięci - artyści współcześni wobec rzeczy znalezionych
- 10.50-11.10 mgr Łukasz Zaręba (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)
Filozofia pamięci w kontekście sztuki
- 11.10-11.30 mgr Małgorzata Futkowska (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)
Anamnezis - sensoproduktywny splot obrazu naocznego i pamięciowego

Sekcja tematyczna *Pamięć a etniczność, cz. 1*
(Sala Seminaryjna – II piętro)

Przewodniczy dr hab. Piotr Wróblewski

9.30-9.50 dr Patrycja Bałdys (Akademia Marynarki Wojennej)

Wspólna historia - podzielona pamięć. Problemy z pamięcią zbiorową w Polsce

9.50-10.10 dr hab. Marek Dziewierski (Uniwersytet Śląski)

Uroczystości odpustowe w Chrzanowie. O religijnych i narodowych aspektach parafialnego święta

10.10-10.30 dr Justyna Kijonka (Uniwersytet Śląski)

Barwy i emocje pamięci

10.30-10.50 mgr Blanka Rzewuska (Uniwersytet Warszawski)

Odcięte korzenie - o tym jakie efekty ma dziś dla Katalonii podział przestrzeni z traktatu pirenejskiego 1659

10.50-11.10 mgr Karolina Baraniak (Uniwersytet Wrocławski)

Chilijskie miejsca pamięci o ofiarach reżimu gen. Augusto Pinocheta (1973-1990)

11.10-11.30 Dyskusja

Sekcja tematyczna *Narracje i rytuały pamięci*
(Sala Dydaktyczna – parter)

Przewodniczy dr Łucja Kaprańska (Akademia Górniczo-Hutnicza)

9.30-9.50 dr Aleksandra Krupa-Ławrynowicz (Uniwersytet Łódzki),

dr Olgierd Ławrynowicz (Uniwersytet Łódzki)

Nadwarciańskie narracje

9.50-10.10 dr Stefan Marcinkiewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski)

Dysonanse kulturowe na Mazurach a problem budowania tożsamości lokalnej

10.10-10.30 dr Dorota Jaworska (Uniwersytet Gdański),

mgr Khedi Alieva (Dom Międzykulturowy w Gdańsku)

Pamięć i miejsce w narracjach uchodźców

10.30-10.50 mgr Stanisława Piotrowska (Uniwersytet Adama Mickiewicza)

„Pojawiam się i znikam...”. Materialność i niematerialność tradycji bamberskich w ramach przestrzeni miejskiej Poznania

10.50-11.30 Dyskusja

11.30-12.00 PRZERWA KAWOWA

12.00-14.00 OBRADY W SEKCJACH TEMATYCZNYCH

Sekcja tematyczna *Doświadczenie traumy a pamięć*
(Sala Dydaktyczna – parter)

Przewodniczy dr hab. Małgorzata Głowacka-Grajper (Uniwersytet Warszawski)

12.00-12.20 dr Krzysztof Malicki (Uniwersytet Rzeszowski)

Doświadczenie traumy a przezwyciężanie obcości. Na przykładzie pamięci polskich świadków Holokaustu

- 12.20-12.40 mgr Dorota Wodnicka (Uniwersytet Warszawski)
Pamięć uśpiona. Zerwany przekaz wartości kultury w rodzinach żydowskich w Polsce po Holokauście
- 12.40-13.00 mgr Sylwia Jankowy
Tam za murami.. Krajobrazy z łódzkiego getta
- 13.00-13.20 dr Anna Kopczak - Wirga (Uniwersytet Opolski)
Między traumą a przygodą. Przekraczanie granic państwowych w pamięci polskich turystów
- 13.20-14.00 Dyskusja

Sekcja tematyczna *Pamięć a sztuka, cz. 2*
(Sala Konferencyjna – parter)

- 12.00-12.20 Przewodniczy dr Łukasz Trembaczowski (Uniwersytet Śląski)
Prof. dr hab. Antoni Kowalski (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)
Drzewo życia - pamięć archetypiczna
- 12.20-12.40 mgr Jakub Zdejszy (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)
Obszary Pamięci Wizualnej
- 12.40-13.00 mgr Hanna Rozpara (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)
Pamięć historyczna i zapośredniczona w twórczości artystów
- 13.00-13.20 mgr Monika Panek (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)
Pamięć traumatyczna a proces twórczy. Sztuka w procesie przepracowywania traumy
- 13.20-13.40 mgr Antonina Konopelska (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)
Kubu. Iluzja wewnętrznej drogi w obrazach pozornych
- 13.40-14.00 dr Ewa Szyman (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie)
Białe. Krajobrazy pamięci wyrazem własnej głębokiej tożsamości
- 14.00-14.20 Dyskusja

Sekcja tematyczna *Pamięć a etniczność, cz. 2*
(Sala Seminaryjna – II piętro)

- 12.00-12.20 dr hab. Piotr Wróblewski (Uniwersytet Śląski)
dr hab. Ewa Michna (Uniwersytet Jagielloński)
Kogo wysiedlono z Łemkowszczyzny..? Łemkowskie upamiętnienia w ramach obchodów 70 rocznicy Akcji „Wisła”
- 12.20-12.40 dr Olga Kich-Masłej (Uniwersytet Jagielloński)
Werbycia (Wierzbica) zapamiętana. Jak pamiętają pokolenia?
- 12.40-13.00 dr Andrzej Stachowiak (Polskie Towarzystwo Ludoznawcze-Oddział Gdańsk)
Ścieranie pokostu niemczyzny - praktyki osvajania krajobrazu kulturowego Ziemi Zachodnich
- 13.00-13.20 mgr Monika Habdas (Uniwersytet Śląski)
(Nie)miejsca pamięci ludności żydowskiej w Zabrze
- 13.20-13.40 dr Bożena Pactwa (Uniwersytet Śląski)
Utracona Ojczyzna w pamięci i postpamięci Ukraińców mieszkających na Żuławach
- 13.40-14.00 Dyskusja
- 14.20-15.00 PODSUMOWANIE I ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

**OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
KRAJOBRAZY PAMIĘCI W KONTEKSTACH SPOŁECZNYCH I KULTUROWYCH
23-24 LISTOPADA 2017 CENTRUM INFORMACJI NAUKOWEJ I BIBLIOTEKA AKADEMICKA
UL. BANKOWA 11A KATOWICE**

Institut Socjologii Uniwersytetu Śląskiego
Seksja Socjologii Etniczności
Oddział Katowicki Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

Organizatorzy:

Patroni Honorowi:

JM REKTOR
UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO

aspkatowice

JM REKTOR
AKADEMII
SZTUK PIĘKNYCH
W KATOWICACH

PREZYDENT
MIASTA KATOWIC

Patron medialny:

Partner:

Organizatorzy Konferencji: dr Bożena Pactwa
oraz dr hab. Marek Dziewierski

oprawa graficzna: Antonina Konopelska

w projekcie wykorzystano pracę Ewy Szyman

z cyklu *Białe. Krajobrazy pamięci wyrazem własnej
głębokiej tożsamości, 2017.*